

Neslužbeni pročišćeni tekst Odluke o upravljanju kolateralom u kreditnim operacijama Eurosustava ("Narodne novine", br. 84/2025. i 29/2026.)

Na temelju članka 43. stavka 2. točke 10. i članka 96. stavka 2. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci ("Narodne novine", br. 75/2008., 54/2013. i 47/2020.) guverner Hrvatske narodne banke donosi

ODLUKU

o upravljanju kolateralom u kreditnim operacijama Eurosustava

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom Odlukom uređuju se pravila za mobilizaciju i upravljanje, na domaćoj i prekograničnoj osnovi, kolateralom koji je u skladu sa Smjernicom (EU) 2015/510 Europske središnje banke od 19. prosinca 2014. o provedbi okvira monetarne politike Eurosustava (preinaka) (Smjernica o Općoj dokumentaciji) (ESB/2014/60), u nastavku teksta: Smjernica ESB/2014/60, i/ili Smjernicom Europske središnje banke od 9. srpnja 2014. o dodatnim privremenim mjerama koje se odnose na operacije refinanciranja Eurosustava i prihvatljivost instrumenata osiguranja i o izmjeni Smjernice ESB/2007/9 (preinačeno) (ESB/2014/31) (2014/528/EU), u nastavku teksta: Smjernica ESB/2014/31, prihvatljiv za financijsko osiguranje kreditnih operacija Eurosustava, a koji mobiliziraju druge ugovorne strane sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.
2. Osim ove Odluke na mobilizaciju i upravljanje kolateralom iz stavka 1. ovog članka izravno se primjenjuju i prilozi I. i II. Smjernice (EU) 2024/22 Europske središnje banke od 13. kolovoza 2024. o upravljanju kolateralom u kreditnim operacijama Eurosustava (ESB/2024/22), u nastavku teksta: Smjernica ESB/2024/22, važeći u trenutku njihove primjene.
3. U slučaju nepodudaranja odredbi ove Odluke ili priloga I. i II. Smjernice ESB/2024/22 s odredbama Odluke o povodu operacija monetarne politike (u nastavku teksta: Odluka o POMP-u) ili odredbama Smjernice ESB/2014/60 na koje ta Odluka upućuje, u odnosu na mobilizaciju i upravljanje kolateralom primjenjuje se ova Odluka odnosno prilozi I. i II. Smjernice ESB/2024/22.
4. Hrvatska narodna banka (u nastavku teksta: HNB) upotrebljava sustav upravljanja kolateralom Eurosustava (u nastavku teksta: ECMS) kao jedinstvenu platformu Eurosustava za mobilizaciju i upravljanje kolateralom iz stavka 1. ovog članka.
5. Za provedbu ove Odluke HNB donosi procedure. Sva upućivanja u ovoj Odluci na procedure odnose se na procedure važeće u trenutku njihove primjene.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Odluke primjenjuju se sljedeće definicije:

1. "račun imovine" jest:
 - a) u vezi s mobilizacijom utržive imovine:
 - i. račun koji HNB otvara u svojim knjigama i
 - ii. račun otvoren u knjigama sustava namire vrijednosnih papira (SSS) ili u knjigama druge nacionalne središnje banke (NSB) koja djeluje kao korespondentna središnja banka (CCB)
 - b) u vezi s mobilizacijom neutržive imovine:
 - i. račun koji HNB otvara u svojim knjigama i
 - ii. račun otvoren u knjigama drugog NSB-a koji djeluje kao CCB,pri čemu su računi otvoreni kod subjekta koji nije HNB "vanjski računi imovine", a računi otvoreni u knjigama HNB-a "interni računi imovine"
2. "asistirajuća središnja banka" (engl. *assisting central bank*) ili "ACB" jest NSB koji pruža pomoć i savjete HNB-u o prekograničnoj mobilizaciji kreditnih potraživanja; HNB također može djelovati kao ACB u odnosu na matični NSB u skladu sa Smjernicom ESB/2024/22
3. "autokolateralizacija" je autokolateralizacija u smislu točke 1. Dodatka X. Odluci o pravilima rada sustava TARGET-HR
4. "radni dan" je radni dan u smislu točke 49. Dodatka X. Odluci o pravilima rada sustava TARGET-HR
5. "novčani račun" je:
 - a) glavni novčani račun (MCA račun) i
 - b) novčani račun koji nije u eurima
6. "središnji depozitorij vrijednosnih papira" (engl. *central securities depository*) ili "CSD" jest središnji depozitorij vrijednosnih papira u smislu članka 2. stavka 1. točke 1. Uredbe (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o poboljšanju namire vrijednosnih papira u Europskoj uniji i o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira te izmjeni direktiva 98/26/EZ i 2014/65/EU te Uredbe (EU) br. 236/; u nastavku teksta: Uredba (EU) br. 909/2014
7. "kolateral" je sva utrživa i neutrživa imovina i novčana sredstva koji su prema važećoj Odluci o provođenju operacija monetarne politike i odredbama Smjernice ESB/2014/60 i/ili Smjernice ESB/2014/31 na koje se ta Odluka poziva prihvatljivi za financijsko osiguranje kreditnih operacija Eurosustava

8. "podaci za upravljanje kolateralom" jesu podaci o prihvatljivoj imovini, informacije o cijenama i podaci o bliskim vezama
9. "realizacija kolaterala" jest postupak kojim NSB ostvaruje svoja prava nad imovinom koja je mobilizirana kao kolateral u svrhu podmirenja nevraćenog dospjelog kredita
10. "premještaj kolaterala" jest postupak kojim se imovina prebacuje s računa određenog u trenutku mobilizacije na drugi račun
11. "vrijednost osiguranja" jest iznos kredita koji se može odobriti za kolateral koji je dala druga ugovorna strana nakon što se oduzmu korektivni faktori i drugi faktori (kako ih povremeno odredi Eurosustav), neovisno o tome odnose li se na imovinu i/ili na drugu ugovornu stranu
12. "skup kolaterala" jest ukupna vrijednost osiguranja koja proizlazi iz imovine i novčanih sredstava koje je mobilizirala druga ugovorna strana i koji se drže u jednom skupu
13. "pozicija kolaterala" jest zapis vrijednosti osiguranja imovinom i novčanim sredstvima koji su mobilizirani kao kolateral
14. "druga ugovorna strana" jest institucija koja ispunjava kriterije prihvatljivosti navedene u člancima od 50. do 53. Odluke o provođenju operacija monetarne politike i stoga je ovlaštena na pristup operacijama monetarne politike Eurosustava kao i sudionik sustava TARGET-HR koji, u skladu s Dodatkom IX. Odluke o pravilima rada sustava TARGET-HR, ispunjava uvjete prihvatljivosti za pristup unutardnevnom kreditu
15. "korespondentna središnja banka" (engl. *correspondent central bank*) ili "CCB" jest NSB koji postupa za račun HNB-a u okviru korespondentnoga centralnobankarskog modela (CCBM); HNB također može nastupati kao CCB u odnosu na matični NSB u skladu sa Smjernicom ESB/2024/22
16. "korespondentni centralnobankarski model" (engl. *correspondent central banking model*) ili "CCBM" jest aranžman Eurosustava kojim se omogućava da druge ugovorne strane mobiliziraju prihvatljivu imovinu na prekograničnoj osnovi, a u kojem NSB-ovi djeluju kao međusobni skrbnici i agenti te u skladu s kojim:
 - a) HNB kao matični NSB daje kredit ili likvidnost drugoj ugovornoj strani na temelju prihvatljive imovine koju druga ugovorna strana drži ili koja se, prema njezinu nalogu, nalazi na računu koji odredi CCB, a
 - i) CCB djeluje za račun HNB-a u odnosu na prihvatljivu imovinu te pruža pomoć i savjet
 - ii) u određenim slučajevima, ACB pruža pomoć i savjete HNB-u u vezi s kreditnim potraživanjima ili
 - b) HNB na zahtjev matičnog NSB-a
 - i) u odnosu na utrživu imovinu djeluje kao CCB u skladu sa Smjernicom ESB/2024/22

- ii) u odnosu na kreditna potraživanja djeluje kao CCB ili ACB u skladu s općim uvjetima objavljenima na mrežnim stranicama HNB-a
17. "kreditno potraživanje" jest kreditno potraživanje u smislu članka 2. točke 13. Odluke o POMP-u
18. "kreditna linija" jest vrijednost osiguranja koja je raspoloživa za financijsko osiguranje unutardnevnoga kredita u sustavu TARGET-HR
19. "kreditna pozicija" jest iznos kredita koji je HNB odobrio drugoj ugovornoj strani, uključujući bilo koju vrijednost osiguranja u skupu kolaterala koja je rezervirana za određenu svrhu
20. "prekogranična mobilizacija" jest mobilizacija:
- a) utržive imovine:
 - i. koja se drži u državi članici koja nije Republika Hrvatska i
 - ii. koja je izdana u državi članici koja nije Republika Hrvatska, a koja se drži u Republici Hrvatskoj
 - b) kreditnih potraživanja na koja se ne primjenjuje pravo Republike Hrvatske
21. "mobilizacija izravnim pristupom" jest mobilizacija utržive imovine, pri čemu HNB prima tu imovinu na račun vrijednosnih papira koji ima kod CSD-a koji se nalazi u državi koja nije Republika Hrvatska
22. "izravna veza" jest aranžman između dva SSS-a kojima upravljaju dva CSD-a, pri čemu jedan CSD postaje izravan sudionik u SSS-u drugog CSD-a otvaranjem računa vrijednosnih papira, kako bi se omogućio prijenos vrijednosnih papira postupkom elektroničkog upisa
23. "domaća mobilizacija" znači:
- a) u odnosu na utrživu imovinu, mobilizacija imovine koja je izdana i koja se drži u CSD-u u Republici Hrvatskoj i
 - b) u odnosu na kreditna potraživanja, mobilizacija kreditnih potraživanja na koja se primjenjuje pravo Republike Hrvatske
24. "prihvatljiva imovina" jest utrživa i neutrživa imovina koja je prihvatljiva prema Odluci o POMP-u i odredbama Smjernice ESB/2014/60 i Smjernice ESB/2014/31 na koje se ta Odluka poziva
25. "prihvatljiva veza" jest izravna ili neizravna veza koju je Eurosustav ocijenio usklađenom s kriterijima prihvatljivosti određenima u Prilogu I. Smjernice ESB/2024/22 i koja je uključena u popis prihvatljivih veza Eurosustava objavljen na mrežnim stranicama ESB-a; prihvatljiva neizravna veza sastoji se od temeljnih prihvatljivih izravnih veza
26. "prihvatljivi sustav namire vrijednosnih papira" ili "prihvatljivi SSS" jest SSS kojim upravlja CSD, koji je Eurosustav ocijenio usklađenim s kriterijima prihvatljivosti utvrđenima u Prilogu I.

Smjernice ESB/2024/22 i koji je uključen u popis prihvatljivih sustava namire vrijednosnih papira Eurosustava objavljen na mrežnim stranicama ESB-a

27. "prihvatljivi agent treća strana" (engl. *triparty agent*) ili "prihvatljivi TPA" znači agent treća strana kojim upravlja CSD, koji je Eurosustav ocijenio usklađenim s kriterijima prihvatljivosti utvrđenima u Prilogu II. Smjernice ESB/2024/22 i koji je uključen u popis prihvatljivih TPA Eurosustava objavljen na mrežnim stranicama ESB-a
28. "europodručje" je oznaka pripadnosti državi članici čija je valuta euro ili sjedišta u njoj
29. "Eurosustav" su Europska središnja banka (u nastavku teksta: ESB) i NSB-ovi
30. "kreditne operacije Eurosustava" jesu kreditne operacije Eurosustava u smislu članka 2. točke 34. Odluke o POMP-u
31. "matična središnja banka" ili "matični NSB" je NSB države članice u kojoj druga ugovorna strana ima sjedište i koji drugoj ugovornoj strani odobrava kredit u kreditnim operacijama Eurosustava
32. "posrednički sustav namire vrijednosnih papira" ili "posrednički SSS" jest sustav namire vrijednosnih papira koji djeluje kao posrednik između SSS-a izdavatelja i SSS-a ulagatelja
33. "unutardnevni kredit" jest unutardnevni kredit u smislu točke 62. Dodatka X. Odluke o pravilima rada sustava TARGET-HR
34. "sustav namire vrijednosnih papira ulagatelja" ili "SSS ulagatelja" jest SSS koji ima prihvatljivu vezu sa SSS-om izdavatelja radi omogućavanja prijenosa vrijednosnih papira sa sudionika u SSS-u izdavatelja na sudionike u SSS-u ulagatelja
35. "sustav namire vrijednosnih papira izdavatelja" ili "SSS izdavatelja" jest SSS kojim upravlja CSD u kojem su izdani vrijednosni papiri
36. "kanal za mobilizaciju upotrebom veza" jest mobilizacija utržive imovine upotrebom prihvatljive veze
37. "glavni novčani račun" (engl. *main cash account*) ili "MCA račun" jest glavni novčani račun koji se drži za potrebe i u skladu s odredbama Odluke o pravilima rada sustava TARGET-HR
38. "utrživa imovina" jest:
 - a) utrživa imovinu u smislu članka 2. točke 66. Odluke o POMP-u i
 - b) utrživa imovina prihvatljiva kao kolateral prema člancima 3. i 7. Smjernice ESB/2014/31
39. "kanali za mobilizaciju" jesu postupci i aranžmani uspostavljeni kako bi se drugim ugovornim stranama omogućila mobilizacija prihvatljive imovine, a obuhvaćaju domaći kanal za mobilizaciju, kanal za mobilizaciju upotrebom veza, CCBM kanal i kanal za mobilizaciju izravnim pristupom

40. "nacionalna središnja banka" ili "NSB" jest nacionalna središnja banka države članice čija je valuta euro
41. "neutrživa imovina" jest neutrživa imovina u skladu s člankom 2. točkom 78. Odluke o POMP-u
42. "objedinjavanje u skup" jest metoda kojom se koriste NSB-ovi za držanje kolaterala koji su mobilizirale druge ugovorne strane, a prema kojoj druga ugovorna strana stavlja na raspolaganje NSB-u kolateral za financijsko osiguranje kredita koji daje taj NSB, pri čemu pojedinačna prihvatljiva imovina nije povezana s određenom kreditnom operacijom Eurosustava
43. "primarni glavni novčani račun" ili "primarni MCA račun" jest MCA račun koji pripada drugoj ugovornoj strani i koji je druga ugovorna strana odredila za namiru plaćanja povezanih s upravljanjem kolateralom
44. "neizravna veza" jest veza uspostavljena između dva SSS-a kojima upravljaju dva različita CSD-a koji provode transakcije vrijednosnim papirima ili prijenose vrijednosnih papira putem trećeg SSS-a kojim upravlja CSD koji djeluje kao posrednik ili, u slučaju SSS-ova kojima upravljaju CSD-ovi koji sudjeluju u TARGET2-Securities (u nastavku teksta: T2S), putem nekoliko SSS-ova kojima upravljaju CSD-ovi koji djeluju kao posrednici
45. "zadržavanje kao način upisa" jest zadržavanje utržive imovine koja je mobilizirana kao kolateral na računu vrijednosnih papira druge ugovorne strane
46. "sustav namire vrijednosnih papira" (engl. *securities settlement system*) ili "SSS" jest sustav namire vrijednosnih papira u smislu članka 2. stavka 1. točke 10. Uredbe (EU) br. 909/2014
47. "sustav TARGET" jest Transeuropski automatizirani sustav ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu nove generacije, koji je uređen Smjernicom (EU) 2022/912 Europske središnje banke od 24. veljače 2022. o Transeuropskom automatiziranom sustavu ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu nove generacije (sustav TARGET) i stavljanju izvan snage Smjernice ESB/2012/27 (ESB/2022/8)
48. "sustav TARGET-HR" jest hrvatska komponenta sustava TARGET kojom upravlja HNB i koja je uređena Odlukom o pravilima rada sustava TARGET-HR
49. "prijenos kao način upisa" jest prijenos utržive imovine koja je mobilizirana kao kolateral s računa vrijednosnih papira druge ugovorne strane na račun vrijednosnih papira NSB-a
50. "usluge T2S-a" jesu usluge T2S-a u smislu članka 2. točke 20. Smjernice ESB/2012/13 Europske središnje banke od 18. srpnja 2012. o sustavu TARGET2-Securities.

Članak 3.

Struktura računa i skupa kolaterala

1. U svrhu omogućavanja mobilizacije kolaterala i upravljanja njime:

- a) HNB drži račune imovine i novčane račune, a
 - b) druga ugovorna strana dužna je držati relevantne račune imovine i novčane račune.
2. Druga ugovorna strana može ovlastiti treću osobu da upravlja njezinim određenim računima imovine i/ili novčanim računima, u kojem slučaju se primjenjuje sljedeće:
- a) kada druga ugovorna strana ovlasti treću osobu da upravlja njezinim određenim računom imovine, tim računom druge ugovorne strane upravlja treća osoba koja šalje naloge HNB-u i prima obavijesti od HNB-a za račun druge ugovorne strane
 - b) kada druga ugovorna strana ovlasti treću osobu da upravlja njezinim primarnim MCA novčanim računom, tada primarnim MCA računom zajednički upravlja drugi sudionik u sustavu TARGET-HR u skladu s člankom 37. stavkom 1. točkama (a) i (b) Odluke o pravilima rada sustava TARGET-HR.
3. Za potrebe primanja utržive imovine kao kolaterala HNB drži vanjske račune imovine u prihvatljivim SSS-ovima navedenima u procedurama.
4. HNB otvara odvojene interne račune imovine:
- a) za utrživu imovinu i
 - b) za neutrživu imovinu,
- za svaku drugu ugovornu stranu radi primanja kolaterala i/ili bilježenja informacija o mobiliziranom kolateralu druge ugovorne strane.
5. HNB upotrebljava objedinjavanje u skup kao metodu držanja kolaterala koji je mobilizirala druga ugovorna strana.
6. Svaki interni račun imovine i svaki skup kolaterala identificiran je jedinstvenom i usklađenom konvencijom nazivlja (engl. *naming convention*) Eurosustava sadržanom u dokumentu pod nazivom *Collateral management in Eurosystem credit operations – information for Eurosystem counterparties*, objavljenom na mrežnim stranicama ESB-a.
7. Unutar skupa kolaterala druge ugovorne strane dio vrijednosti osiguranja mobiliziranog kolaterala može biti rezerviran u svrhe povezane s financijskim osiguranjem kreditnih operacija Eurosustava.
8. HNB može otvoriti nekoliko internih računa imovine po pojedinoj drugoj ugovornoj strani. Jedan interni račun imovine povezan je samo s jednim skupom kolaterala. Jedan skup kolaterala može biti povezan s više internih računa imovine.
9. Za potrebe odobravanja unutardnevnoga kredita drugoj ugovornoj strani samo je skup kolaterala koji se drži za financijsko osiguranje kreditnih operacija Eurosustava povezan s primarnim MCA računom u sustavu TARGET-HR.
10. U okviru upravljanja kolateralom HNB će teretiti primarni MCA račun druge ugovorne strane u sustavu TARGET-HR, a radi plaćanja, između ostalog, sljedećih nepodmirenih obveza Eurosustavu:

- a) otplate dospjelih kreditnih operacija
- b) plaćanja koja se odnose na korporativne događaje
- c) mobilizacije novčanih sredstava kao kolaterala
- d) naplate naknada.

Članak 4.

Mobilizacija kolaterala

1. Utrživa imovina koju druga ugovorna strana mobilizira kao kolateral dostavlja se na račun koji se drži u prihvatljivom SSS-u.
2. Ako su CSD u kojem je imovina izdana i CSD u kojem se imovina drži različiti, kolateral se mobilizira samo ako su SSS-ovi kojima upravljaju ta dva CSD-a povezani prihvatljivom vezom.
3. Na zahtjev HNB-a, drugi NSB kao CCB vodi odvojeni ili zbirni račun vrijednosnih papira u prihvatljivom SSS-u sa sjedištem u državi CCB-a te drži kolateral za račun HNB-a.
4. Za potrebe mobilizacije kreditnih potraživanja kao kolaterala druga ugovorna strana mobilizira tu imovinu na račun imovine koji odredi HNB.
5. Kada se novčana sredstva mobiliziraju kao kolateral, mobilizacija se provodi po nalogu HNB-a ili druge ugovorne strane terećenjem njezina primarnog MCA računa i odobravanjem računa HNB-a.
6. Kreditna potraživanja mobiliziraju se kao kolateral preko CCBM-a samo za potrebe osiguranja kreditnih operacija Eurosustava, a oročeni se depoziti ne mobiliziraju kao kolateral preko CCBM-a.
7. Pravni učinci upisa na računima imovine (zadržavanje ili prijenos kao način upisa) određuju se okvirnim ugovorom za kreditne operacije koji se sklapa između HNB-a i druge ugovorne strane, a upotreba računa za mobilizaciju imovine mora biti u skladu sa zahtjevima nacionalnog prava koji se odnose na osnivanje ili prestanak prava financijskog osiguranja nad takvom imovinom.

Članak 5.

Mobilizacija i demobilizacija utržive imovine

1. HNB provodi validacijske provjere naloga za mobilizaciju ili demobilizaciju utržive imovine kao kolaterala koji joj je podnijela druga ugovorna strana prije njegova prihvaćanja u skladu s pravilima Eurosustava i dokumentom *Collateral management in Eurosystem credit operations – information for Eurosystem counterparties* objavljenim na mrežnim stranicama ESB-a.
2. Utrživa imovina mobilizira se po načelu bez plaćanja (engl. *free of payment*, FOP), s iznimkom transakcija autokolateralizacije iz članka 8. ove Odluke, za koje se namira odvija po načelu isporuke uz plaćanje (engl. *delivery versus payment*, DVP).

3. Prije prihvaćanja naloga za demobilizaciju HNB umanjuje vrijednost odgovarajućeg skupa kolaterala i, ako je primjenjivo, kreditne linije za iznos jednak vrijednosti osiguranja utržive za koju se traži demobilizacija.
4. Ako bi to smanjenje vrijednosti skupa kolaterala dovelo do toga da ukupna vrijednost skupa kolaterala postane niža od ukupne kreditne pozicije, HNB stavlja nalog za demobilizaciju na čekanje i ne provodi usklađivanje skupa kolaterala i, ako je primjenjivo, kreditne linije, a odbija nalog za demobilizaciju koji ostane na čekanju na kraju dana.
5. Konačna usklađivanja pozicija imovine i skupa kolaterala stupaju na snagu po primitku potvrde o namiri iz T2S-a.
6. Na zahtjev HNB-a drugi NSB djeluje kao CCB za račun HNB-a u vezi s mobilizacijom utržive imovine putem CCBM-a.
7. U slučaju mobilizacije i demobilizacije utržive imovine putem CCBM-a, HNB provjerava valjanost naloga za mobilizaciju ili demobilizaciju koji je podnijela druga ugovorna strana, a CCB je odgovoran za pitanja koja se odnose na namiru naloga, koja zahtijevaju interakciju s CSD-om.
8. CCB osigurava da HNB primi sve informacije koje razmjenjuju CCB i T2S.
9. Neovisno o stavcima od 1. do 8. ovog članka, HNB može blokirati mobilizaciju i demobilizaciju utržive imovine iz važnih razloga, uključujući ali ne ograničavajući se na povredu ili zbog opreznosti.
10. HNB ili CCB, u slučaju CCBM-a, može odbiti nalog za mobilizaciju utržive imovine za koju druga ugovorna strana nije dostavila potrebnu poreznu dokumentaciju ili drugu dokumentaciju koju traži HNB ili CCB, ovisno o slučaju.

Članak 6.

Mobilizacija i demobilizacija kreditnog potraživanja i oročenog depozita

1. HNB provodi validacijske provjere naloga za registraciju, mobilizaciju ili demobilizaciju koji mu je podnijela druga ugovorna strana prije njegova prihvaćanja u skladu s pravilima Eurosustava i dokumentom *Collateral management in Eurosystem credit operations – information for Eurosystem counterparties* objavljenim na mrežnim stranicama ESB-a.
2. Prije mobilizacije kreditnog potraživanja druga ugovorna strana mora registrirati to kreditno potraživanje kod HNB-a ili, u slučaju mobilizacije putem CCBM-a, kod CCB-a. U oba slučaja druga ugovorna strana u okviru postupka registracije dostavlja najmanje osnovne podatkovne elemente u skladu s pravilima Eurosustava i dokumentom *Collateral management in Eurosystem credit operations – information for Eurosystem counterparties*, koji je objavljen na mrežnim stranicama ESB-a.
3. Ne dovodeći u pitanje obvezu druge ugovorne strane iz članka 60. Odluke o POMP-u, druga ugovorna strana dužna je slati ažurirane osnovne podatkovne elemente o mobiliziranom kreditnom potraživanju dane u skladu sa stavkom 2. ovog članka sljedećega radnog dana nakon nastupa promjene.

4. Kad se na kreditno potraživanje ne primjenjuje pravo Republike Hrvatske, druga ugovorna strana može kreditno potraživanje mobilizirati putem CCBM-a.
5. U svrhu iz stavka 4. ovog članka drugi NSB, koji djeluje kao CCB prema stavku 6. ovog članka, priprema ugovorne odredbe koje druga ugovorna strana mora prihvatiti radi mobilizacije kreditnog potraživanja uređenog pravom države u kojoj se nalazi sjedište CCB-a.
6. Na zahtjev HNB-a drugi NSB djeluje kao CCB za račun HNB-a u vezi s mobilizacijom kreditnog potraživanja, ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - a) kreditno potraživanje udovoljava definiciji kreditnog potraživanja iz članka 2. točke 13. Odluke o POMP-u i ispunjava sve relevantne kriterije prihvatljivosti navedene u toj odluci
 - b) kreditno potraživanje može se zakonito mobilizirati između druge ugovorne strane i HNB-a (za čiji račun, kad je to primjenjivo, nastupa CCB) korištenjem kolateralizacijskog aranžmana na koji se primjenjuje pravo države u kojoj je sjedište CCB-a
 - c) kreditno potraživanje mobilizira se u svrhu osiguranja kreditnih operacija Eurosustava.
7. CCB poduzima sve potrebne mjere i radnje u skladu s pravom države svog sjedišta kako bi osigurao da je operacija CCBM-a valjana, obvezujuća i pravno provediva.
8. U svrhu iz stavka 7. ovog članka CCB:
 - a) provjerava informacije o kreditnom potraživanju koje je dostavila druga ugovorna strana u odnosu na kriterije prihvatljivosti i, kad je primjenjivo, valjanost potpisa u odnosu na listu primljenih potpisa
 - b) pomaže HNB-u na njegov zahtjev u utvrđivanju postojanja bliske veze između druge ugovorne strane i dužnika i/ili jamca prema članku 138. Smjernice ESB/2014/60 te u poduzimanju potrebnih provedbenih mjera.
9. HNB pomaže CCB-u (uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve kada se na dužnika i/ili davatelja kredita i/ili jamca primjenjuje pravo Republike Hrvatske) na način da CCB-u na njegov zahtjev odmah dostavlja sve dokumente i provodi sve radnje ili formalnosti koji su CCB-u potrebni za ispunjenje njegovih obveza.
10. Na zahtjev HNB-a drugi NSB djeluje kao ACB u vezi s mobilizacijom kreditnih potraživanja na koje se primjenjuje pravo Republike Hrvatske, ali se na dužnika i/ili davatelja kredita i/ili jamca primjenjuje pravo druge države članice čija je valuta euro te taj ACB savjetuje HNB o mobilizaciji kreditnog potraživanja radi osiguravanja usklađenosti s pravnim zahtjevima države u kojoj je sjedište ACB-a.
11. ACB osobito određuje:
 - a) jesu li potrebni registracija i obavješćivanje te, ako jesu, određuje pravila i formu kojih se treba pridržavati pri registraciji i obavješćivanju
 - b) druge zahtjeve koje treba ispuniti u svrhu osnivanja valjanog i provedivog prava financijskog osiguranja na kreditnom potraživanju

- c) mora li ugovor o kreditnom potraživanju sadržavati dodatne odredbe kako bi se HNB-u omogućilo zasnivanje daljnjih prava financijskog osiguranja na mobiliziranom kreditnom potraživanju nakon njegove početne mobilizacije.
12. Ako je potrebno, ACB pruža pomoć u izvršavanju zadaća potrebnih za ispunjavanje zahtjeva iz stavka 11. ovog članka.
13. Ako dužnik i/ili jamac imaju sjedište u istoj državi kao i ACB, ACB HNB-u na njegov zahtjev dostavlja relevantne informacije o tom dužniku i/ili jamcu, uključujući provjere bliske veze i ICAS rejting.
14. Oročeni depozit automatski se mobilizira kao kolateral kao dio namire oročenih depozita. Namira se provodi terećenjem primarnog MCA računa druge ugovorne strane i odobrenjem računa HNB-a.

Članak 7.

Usluge upravljanja kolateralom koje pruža treća strana

1. Druga ugovorna strana može, koristeći usluge upravljanja kolateralom treće strane koje pruža prihvatljivi agent treća strana (u nastavku teksta: TPA), mobilizirati sljedeću imovinu kao kolateral HNB-u:
- a) utrživu imovinu izdanu u CSD-u koji upravlja prihvatljivim SSS-om u kojem se drži račun imovine i
 - b) utrživu imovinu izdanu u CSD-u čiji SSS ima prihvatljivu vezu sa SSS-om u kojem se drži račun imovine.
2. Mobilizacija utržive imovine korištenjem usluga TPA-a prema stavku 1. ovog članka može se provesti putem kanala za mobilizaciju upotrebom veza ili CCBM kanala, ovisno što je u pojedinom slučaju primjenjivo.
3. U slučaju mobilizacije putem CCBM-a, CCB na zahtjev HNB-a sklapa ugovor s TPA-om u skladu s kriterijima utvrđenima u prilogu II. Smjernice ESB/2024/22, pri čemu se primjenjuje sljedeća podjela odgovornosti između HNB-a i CCB-a:
- a) HNB je odgovoran za provjeru je li druga ugovorna strana dostatno osigurana kolateralom prije nego što ovlasti TPA za poduzimanje daljnjih radnji u vezi s provođenjem smanjenja ili zaključenja trostrane transakcije i plaćanjem prihoda od korporativnog događaja
 - b) CCB je odgovoran za sva pitanja povezana s upravljanjem trostranom transakcijom koja zahtijevaju interakciju s TPA-om te osigurava da HNB primi sve relevantne informacije koje razmjenjuju CCB i TPA.

Članak 8.

Autokolateralizacija

1. Autokolateralizaciji se može pristupiti putem domaćega kanala za mobilizaciju, kanala za mobilizaciju upotrebom veza, CCBM kanala i kanala za mobilizaciju izravnim pristupom.
2. Na zahtjev HNB-a drugi NSB djeluje kao CCB za račun HNB-a za transakcije autokolateralizacije u T2S-u.
3. Transakcije autokolateralizacije putem CCBM-a podržavaju se zadržavanjem ili prijenosom kao načinom upisa, ovisno o tome što odredi CCB.
4. Kao pomoć za izvršavanje transakcija autokolateralizacije HNB svakodnevno utvrđuje popis utržive imovine prihvatljive za upotrebu u autokolateralizaciji.
5. Popis iz stavka 4. ovog članka može uključivati imovinu izdanu u CSD-u koji upravlja prihvatljivim SSS-om u kojem HNB ima račun, kao i imovinu izdanu u CSD-u čiji SSS ima prihvatljivu vezu s tim prihvatljivim SSS-om.

Članak 9.

Upravljanje kreditnim pozicijama

1. HNB ažurira kreditnu poziciju druge ugovorne strane kao dio namire povezane kreditne operacije Eurosustava.
2. HNB namiruje kreditne operacije Eurosustava na neto osnovi s time da se iznimno, u izvanrednim situacijama, takve kreditne operacije mogu namiriti na bruto osnovi.
3. Sva vrijednost osiguranja u skupu kolaterala druge ugovorne strane namijenjenom kolateralizaciji kreditnih operacija Eurosustava, a koja nije potrebna za kolateralizaciju operacija monetarne politike Eurosustava niti rezervirana, stavlja se na raspolaganje za kolateralizaciju unutardnevnoga kredita drugoj ugovornoj strani koja ima pristup tom kreditu u sustavu TARGET-HR, kao kreditna linija u skladu sa stavkom 4. ovog članka.
4. Vrijednost kreditne linije utvrđuje HNB u skladu s promjenama iznosa raspoloživoga kolaterala (promjenjiva kreditna linija), osim u slučaju kada druga ugovorna strana i/ili HNB odrede maksimalnu vrijednost kreditne linije radi ograničenja iznosa unutardnevnoga kredita koji se može dobiti u sustavu TARGET-HR (maksimalna kreditna linija).
5. Ako i HNB i druga ugovorna strana u skladu sa stavkom 4. ovog članka odrede maksimalnu kreditnu liniju, ali u različitim iznosima, maksimalna je kreditna linija ona koja je niža od tih dviju vrijednosti.
6. Kada maksimalna kreditna linija koju je odredila druga ugovorna strana sprječava namiru kreditne operacije Eurosustava, HNB može ukloniti tu maksimalnu vrijednost.

Članak 10.

Korporativni događaji

1. HNB unaprijed obavješćuje svoje druge ugovorne strane o korporativnim događajima o kojima ga je obavijestio CSD, a koji se odnose na utrživu imovinu koju je druga ugovorna strana mobilizirala kao kolateral.
2. Ako je sudjelovanje u korporativnom događaju dobrovoljno ili uključuje izbor opcija, HNB postupi u skladu s uputama za korporativne događaje koje joj je dostavila druga ugovorna strana do roka za odgovor određenog u obavijesti HNB-a, a ako druga ugovorna strana ne dostavi nalog za korporativni događaj, primjenjuje se standardna opcija iz priopćenja CSD-a, ako takvo priopćenje postoji.
3. Uzimajući u obzir stavke 4. i 5. ovog članka, u slučaju korporativnog događaja koji uključuje novčani tok od izdavatelja do druge ugovorne strane (pozitivan novčani tok), HNB prenosi prihode od korporativnog događaja nakon njihova primitka na jedan od sljedećih računa:
 - a) u slučaju novčanih prihoda nominiranih u eurima, na primarni MCA račun druge ugovorne strane
 - b) u slučaju novčanih prihoda koji nisu nominirani u eurima, na novčani račun koji nije u eurima koji odredi druga ugovorna strana.
4. HNB ne prenosi prihode od korporativnog događaja iz stavka 3. ovog članka drugoj ugovornoj strani ni u jednomu od sljedećih slučajeva:
 - a) ako druga ugovorna strana nema dostatan kolateral u svojem skupu kolaterala (poziv za pokriće)
 - b) ako je kolateral koji je druga ugovorna strana mobilizirala unutar Eurosustava blokiran zbog povrede ili zbog opreznosti.
5. Novčani prihodi nominirani u eurima automatski se mobiliziraju kao kolateral u iznosu koji ne premašuje iznos poziva za pokriće u 16:55 po srednjoeuropskom vremenu (SEV) na dan kada HNB primi prihode od korporativnog događaja ako poziv za pokriće iz stavka 4. točke a) ovog članka u tom trenutku ostane nepodmiren, a prihode od korporativnog događaja koji premašuju iznos potreban za kolateralizaciju poziva za pokriće (ako postoje) HNB prenosi drugoj ugovornoj strani.
6. U slučaju pozitivnog novčanog toka s osnove utržive imovine koja je mobilizirana putem CCBM-a, CCB odobrava novčani račun (novčani račun u eurima ili novčani račun koji nije u eurima, ovisno o tome koji je relevantan u pojedinom slučaju) koji odredi HNB za iznos prihoda od korporativnog događaja kako bi se HNB-u omogućilo daljnje plaćanje prihoda na primarni MCA račun druge ugovorne strane za prihode nominirane u eurima ili, za prihode koji nisu nominirani u eurima, na novčani račun koji nije u eurima, a koji odredi druga ugovorna strana.
7. Za korporativne događaje koji uključuju novčani tok od druge ugovorne strane prema izdavatelju (negativan novčani tok), HNB naknađuje dospjeli iznos na jedan od sljedećih načina:

- a) u slučaju novčanih prihoda nominiranih u eurima, terećenjem primarnog MCA računa druge ugovorne strane
 - b) u slučaju novčanih prihoda koji nisu nominirani u eurima, terećenjem novčanog računa koji nije u eurima, a koji odredi druga ugovorna strana ili, ako nije izdano odobrenje za terećenje, nalaganjem drugoj ugovornoj strani da odobri novčani račun koji odredi HNB.
8. U slučaju negativnoga novčanog toka s osnove utržive imovine koja je mobilizirana putem CCBM-a, HNB odobrava novčani račun (novčani račun u eurima ili novčani račun koji nije u eurima, ovisno o tome koji je relevantan u pojedinom slučaju) koji odredi CCB za iznos prihoda od korporativnog događaja.
9. Ako nakon plaćanja CSD izda obavijest o poništenju radi povrata novčanih sredstava i vrijednosnih papira uključenih u korporativni događaj, HNB:
- a) u slučaju pozitivnoga novčanog toka, tereti za dužni novčani iznos isti račun na koji je izvršeno izvorno plaćanje
 - b) u slučaju negativnoga novčanog toka, odobrava za dužni novčani iznos isti račun s kojeg je izvršeno izvorno plaćanje.
10. Ako se obavijest o poništenju iz stavka 9. ovog članka odnosi na imovinu mobiliziranu putem CCBM-a, primjenjuje se sljedeće:
- a) u slučaju pozitivnoga novčanog toka, HNB za dužni iznos odobrava novčani račun koji odredi CCB
 - b) u slučaju negativnoga novčanog toka, CCB za dužni iznos odobrava novčani račun koji odredi HNB.
11. Za prihode od korporativnog događaja koji se odnose na utrživu imovinu mobiliziranu putem CCBM-a, osim ako je druga ugovorna strana dostavila dokumentaciju potrebnu za poreznu olakšicu ili se takva olakšica primjenjuje po zakonu, CCB odbija ili zadržava iznos poreza koji se mora odbiti ili zadržati za sve prihode za koje je CCB odgovoran poreznim tijelima.

Članak 11.

Dnevno upravljanje kolateralom

1. HNB provodi dnevno ponovno vrednovanje mobiliziranoga kolaterala u skladu s pravilima vrednovanja i kontrole rizika utvrđenima Odlukom o POMP-u i odredbama Smjernice ESB/2014/60, Smjernice ESB/2014/31 i Smjernice(EU) 2016/65 Europske središnje banke od 18. studenoga 2015. o korektivnim faktorima koji se primjenjuju u provedbi okvira monetarne politike Eurosustava (ESB/2015/35) na koje ta Odluka upućuje.
2. HNB svakodnevno ažurira kreditne pozicije i pozicije kolaterala uzimajući u obzir pripadajuće kamate.

3. HNB izdaje redovni poziv za pokriće između 19:00 i 19:30 po srednjoeuropskom vremenu (SEV), svakoga radnog dana ako, nakon ponovnog vrednovanja mobiliziranoga kolaterala i ažuriranja kreditnih pozicija i pozicija kolaterala iz stavaka 1. i 2. ovog članka, više ne postoji dostatan kolateral u odgovarajućem skupu kolaterala.
4. HNB može izdati poziv za pokriće u bilo kojem trenutku, ako tijekom dana utvrdi nedostatnost kolaterala.
5. Ako poziv za pokriće nije namiren do 16:55 po srednjoeuropskom vremenu (SEV) istoga radnog dana, HNB radi kolateralizacije preostalog manjka automatski mobilizira novčane prihode od korporativnog događaja (ako postoje) kao kolateral u skladu s člankom 10. stavkom 5. ove Odluke.
6. Ako novčani prihodi od korporativnog događaja nisu dovoljni za potpuno namirenje poziva za pokriće ili ako novčanih prihoda od korporativnog događaja nema, HNB automatski mobilizira novčana sredstva kao kolateral terećenjem primarnog MCA računa u iznosu potrebnom za potpunu namiru poziva za pokriće.
7. Nakon ponovnoga dnevnog vrednovanja skupa kolaterala i izračuna pripadajućih kamata na novčana sredstva mobilizirana kao kolateral, HNB automatski demobilizira sva mobilizirana novčana sredstva koja premašuju iznos potreban za namiru poziva za pokriće.
8. HNB svakodnevno provodi usklađivanje stanja na svakom računu imovine.

Članak 12.

Naknade

1. U odnosu na utrživu imovinu, HNB od druge ugovorne strane naknađuje iznose naknada koje su mu naplatili svaki CSD i TPA. Za imovinu mobiliziranu kao kolateral putem CCBM-a, HNB prenosi CCB-u iznose naknada koje je CSD ili TPA zaračunao CCB-u, nakon što ih naplati od druge ugovorne strane.
2. U odnosu na kreditna potraživanja, HNB ne naplaćuje naknade.
3. U odnosu na kreditna potraživanja mobilizirana kao kolateral putem CCBM-a, CCB određuje hoće li naplatiti naknadu za transakciju i/ili naknadu za uslugu i u kojoj visini.
4. HNB za naknade dužne prema ovom članku mjesečno tereti primarni MCA račun druge ugovorne strane u sustavu TARGET-HR.

Članak 13.

Premještaj i realizacija kolaterala

1. Kolateral se može premjestiti s računa imovine određenog u trenutku mobilizacije na drugi račun imovine u sljedećim slučajevima:

- a) u slučaju spajanja ili pripajanja koje uključuje dvije ili više drugih ugovornih strana, HNB može premjestiti kolateral s računa imovine i skupova kolaterala koje drži spojeni ili pripojeni subjekt
 - b) u slučaju povrede druge ugovorne strane, HNB može premjestiti kolateral s računa druge ugovorne strane na račun NSB-a koji se koristi za realizaciju kolaterala.
2. HNB pridržava pravo da, ako sazna za povredu ili privremeno isključenje druge ugovorne strane, odmah drugoj ugovornoj strani blokira sve aktivnosti upravljanja kolateralom.
3. U slučaju kolaterala mobiliziranog putem CCBM-a, CCB po obavijesti HNB-a o povredi druge ugovorne strane i prema uputi HNB-a:
- a) ako je primjenjivo, poduzima sve potrebne mjere i radnje koje prema pravu države u kojoj je sjedište CCB-a treba provesti radi realizacije kolaterala za račun HNB-a
 - b) ako je primjenjivo, poduzima sve potrebne mjere i radnje koje prema pravu države u kojoj je sjedište CCB-a treba provesti da HNB-u omogući realizaciju kolaterala.

Članak 14.

Plan postupanja u izvanrednim situacijama

1. HNB prihvaća naloge za mobilizaciju i demobilizaciju primljene sigurnom e-poštom ako, u iznimnim okolnostima, druga ugovorna strana ne može komunicirati s HNB-om putem ECMS-a u načinu rada korisnik-do-aplikacije (U2A) ili načinu rada aplikacija-do-aplikacije (A2A).
2. U okolnostima iz stavka 1. ovog članka HNB postupa za račun druge ugovorne strane po nalogu koji od nje zaprimi sigurnom e-poštom.

Članak 15.

Stupanje na snagu

Ova Odluka objavljuje se u "Narodnim novinama", a stupa na snagu 30. ožujka 2026.